

عنوان مقاله:

بررسی تحولات و الگوی سلسه مراتب شهری در نظام شهری گیلان

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و توسعه، دوره 13، شماره 39 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

اسماعیل آقائی زاده

احمد زنگانه

ابوالفضل زنگانه

الهام امیرحاجلو

خلاصه مقاله:

شهرها با توجه به علت وجودی خود، نقش‌ها و عملکردهای متفاوتی را پذیرا می‌گردند و از این رو، قدرت و نفوذ متفاوتی را از خود بروز می‌دهند. در این بین، تعدادی از شهرها به دلایل مختلفی مورد توجه بیشتری قرار می‌گیرند و با کسب توان بیشتر، زمینه‌ی کاهش اهمیت شهرهای پایین دست خود را فراهم می‌آورند و بدین سان پدیده‌ی نخست شهری را به وجود می‌آورند. هدف از این مقاله، بررسی شبکه شهری شهرهای استان گیلان می‌باشد. برای دستیابی به این هدف، از مدل‌های اندازه مرتبه، ضریب تفاوت‌ها و الگوهای نخست شهری جفرسون و دیویدسون استفاده شده است. روش مورد استفاده در این پژوهش توصیفی-تحلیلی و تاریخی-مقایسه‌ای بوده است. نتایج بررسی شبکه‌ی شهری در محدوده‌ی استان گیلان، حاکی از وجود روابط نامطلوب در بین شهرهاست. شهر رشت در استان گیلان، با توجه به نفوذ خود به عنوان مرکز استان، نسبت به شهرهای دیگر استان، توان مضاعفی را کسب نموده است، به نحوی که حتی شهر بندرانزلی نیز به عنوان یکی دیگر از مهمترین شهرهای استان، در ارتباط با این شهر از نفوذ بسیار کمتری برخوردار است. مطالعه‌ی نظام شهری در استان، علاوه بر تایید وجود ویژگی نخست شهری در این استان، حاکی از شکل‌گیری الگوی ویژه‌ای در سطح شهرهای آن است که می‌توان آن را نظام پلکانی سلسله مراتب شهری نامید. در این نظام، شهرها قابل دسته‌بندی بوده و گروههای مختلف شهری، نظام سلسله مراتب همگن تری را نسبت به کل نظام شهری به وجود آورده‌اند. بررسی این نظام و ساز و کار عملکرد آن در سطح استان‌های دیگر و همچنین کشور می‌تواند به شناسایی ابعاد جدیدی از نظام سلسله مراتبی شهر بیانجامد.

کلمات کلیدی:

نظام شهری، سلسله مراتب شهری، نخست شهری، نظام پلکانی، گیلان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1474481>

